

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(CIP file- Classification of instructional programmes)

Τίτλος μαθήματος:	Επαγγελματική Εποπτεία				
Κωδικός μαθήματος:	MSWB530				
Τύπος μαθήματος:	Μάθημα επιλογής (και για τις δύο κατευθύνσεις)				
Επίπεδο μαθήματος:	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο σπουδών:	2 ^ο έτος (3 ^ο εξάμηνο)				
Αριθμός διδακτικών μονάδων ECTS:	10	Διαλέξεις:	3	Εργαστήρια	-
Στόχοι μαθήματος:	<p>Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να προσεγγίσει και να εμβαθύνει στις θεωρίες και στις συγχρονες προσεγγίσεις της Επαγγελματικής Εποπτείας των Κοινωνικών Λειτουργιών πρώτης γραμμής και των επαγγελματιών κοινωνικών οργανισμών, προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν την εποπτική διαδικασία, τους ρόλους που αναλαμβάνει ο επόπτης, τις αρχές της εποπτείας στο διοικητικό, εκπαιδευτικό, συμβουλευτικό, επικοινωνιακό και υποστηρικτικό πεδίο. Το μάθημα επιδιώκει, να προσφερθεί μία integrated προσέγγιση εποπτείας στην Κοινωνική Εργασία και στην Διεπαγγελματική εποπτεία, εφαρμόσιμη σε κλινικά και μη κλινικά πλαίσια άσκησης και σε διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επαγγελματικής ανάπτυξης και πρόληψης των επιπτώσεων επαγγελματικής εξουθένωσης. Επιπλέον, επιδίωξη του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα εποπτικά μοντέλα προκειμένου να αποκτήσουν την ικανότητα να αναλύουν και επιλέγουν να ενταχθούν ή να εφαρμόζουν τις κατάλληλες μεθόδους, να αναπτύσσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και τις τεχνικές της εποπτικής διεργασίας στην πράξη, τόσο σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο και σε διάφορες μορφές κοινωνικών οργανισμών και στελεχών τους.</p>				
Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none">• κατανοήσουν την έννοια και τον ορισμό της εποπτείας στην δυναμική της διάσταση.• γνωρίζουν τα εποπτικά μοντέλα στην Κοινωνική Εργασία και την Διεπαγγελματική Εποπτεία• γνωρίζουν τους στόχους της εποπτείας στην Κοινωνική Εργασία και την Διεπαγγελματική Εποπτεία• αποκτήσουν δεξιότητες και γνώσεις που απορρέουν από την εποπτική διεργασία με στόχο την επαγγελματική συμβουλευτική και την ανάπτυξη προσωπικού.• κατανοούν τις προϋποθέσεις αποτελεσματικής εποπτείας, όπως δομημένη, τακτική, συνεπής, προσανατολισμένη στον εποπτευόμενο και να αξιολογείται.• αναλύουν την εποπτεία στην Κοινωνική Εργασία και την Διεπαγγελματική Εποπτεία ως μια διαδραστική διαδικασία.• κατανοούν και να αναλύουν τις διαστάσεις κάτω από τις οποίες μπορεί να μελετηθεί η εποπτεία στην Κοινωνική Εργασία και την Διεπαγγελματική Εποπτεία: προσωπικότητας, περιστασιακές, οργανωτικές και διαδραστικές.				

	<ul style="list-style-type: none">• γνωρίζουν και να έχουν τη δεξιότητα να θέσουν σε εφαρμογή τις λειτουργίες της εποπτείας: διοικητικές, εκπαιδευτικές και υποστηρικτικές.• ασκούν κριτική και αξιολόγηση στην εποπτική διαδικασία.• αναπτύσσουν κριτική σκέψη σχετικά με τις σχέσεις αλληλεπίδρασης κατά την εποπτεία .• αντιλαμβάνονται τη σημασία της αυτοεπίγνωσης και να αναγνωρίζουν τα δυνατά και αδύνατα τους σημεία.• συνειδητοποιούν τη σημασία της εκπαίδευσης και αξιολόγησης ως μιας συνεχιζόμενης αναπτυξιακής διαδικασίας.		
Προαπαιτούμενα:	Κανένα	Προϋποθέσεις:	Καμία
Περιεχόμενο μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none">• Φιλοσοφία της εποπτείας σε σχέση κυρίως με το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας και την ιστορική της εξέλιξη: ατομική εποπτεία, ομαδική εποπτεία, συμβουλευτική ομάδων, εποπτεία μεταξύ συναδέλφων, διεπιστημονική και διεπαγγελματική εποπτεία.• Προϋποθέσεις για ικανούς επόπτες (ικανότητα μετάδοσης γνώσεων, αξιολόγησης των επιδόσεων και των εκπαιδευτικών αναγκών του προσωπικού, κατάλληλη χρήση εξουσίας).• Μορφές ηγεσίας (η Γραφειοκρατική, η Διπλωματική, η Αριστοκρατική, η Συμμετοχική), τα πλεονεκτήματα και οι περιορισμοί σε σχέση με τη διοίκηση και την εποπτεία.• Οι αρμοδιότητες (σε σχέση με την οργάνωση, την κοινότητα, τον κοινωνικό λειτουργό και τον εξυπηρετούμενο) και οι λειτουργίες/ρόλοι του επόπτη.• Τα στάδια της εποπτείας ως μια εκπαιδευτική διαδικασία βασισμένη στη δομή και διεργασία της εποπτείας.• Δεξιότητες και τεχνικές στην εποπτική διαδικασία.• Αξιολόγηση από τον επόπτη με βάση ορισμένα κριτήρια• Κριτήρια τα οποία καθορίζουν τα προγράμματα ανάπτυξης του προσωπικού: τέσσερις προϋποθέσεις (αυτοαντίληψη, συσσώρευση εμπειριών, ετοιμότητα για μάθηση, χρόνος).• Θεωρίες μάθησης και η εφαρμογή τους σύμφωνα με το παραπάνω περιεχόμενο της εποπτείας και ανάπτυξης προσωπικού.• Αναγνώριση του εύρους των απαιτούμενων ικανοτήτων, δεξιοτήτες, εργαλεία και μορφές (modalities) εποπτείας• Ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων για άσκηση εποπτείας, όπως εκτίμηση τρόπων μάθησης, διαπραγμάτευση μαθησιακών στόχων και σχεδιασμό μαθησιακών μέσων (task).• Εξέταση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στη διεπιστημονική ομάδα.• Ανάλυση των αναπτυσσόμενων μορφών διεπιστημονικής συνεργασίας		
βιβλιογραφία:			
Βασική Βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none">• Hawkins, P. and Shohet, R. (2009) <i>Η εποπτεία στα επαγγέλματα θεραπείας και πρόνοιας</i>, Θεσσαλονίκη, University Studio Press*• Carpenter, J., Webb, C., Bostock, L. & Coomber C. (2012) <i>Effective supervision in social work and social care</i>, Social Care Institute for Excellence (SCIE),UK*• Kadushin, A. and Harkness,D. (2002). <i>Supervision in Social Work</i>, New York: Columbia University Press.• Maslach, C., Leiter, M.P. & Schaufeli, W.B. (2008). Measuring burnout. In		

	<p>C.L. Cooper & S. Cartwright (Eds.). <i>The Oxford Handbook of Organizational Well-being</i>, Oxford: Oxford University Press, chapter 5: 86-108*</p> <ul style="list-style-type: none">• Muheim, F. (2013). Burnout: History of a Phenomenon. In Bährer-Kohler S. (Ed) <i>Burnout for Experts Prevention in the Context of Living and Working</i>. New York: Springer• Munson, E. C. (2002), <i>Handbook of Clinical Social Work Supervision</i>, N.J.: Haworth Press.• Munson, E. C. (2nd ed.)(1993), <i>Clinical Social Work Supervision</i>, Haworth Press.• Newfoundland and Labrador Association of Social Workers (2011) <i>Standards for Clinical Supervision for Social Workers</i>, NLASW*• O'Donoghue, K. (2003) <i>Restoring Social Work Supervision</i>, The Dunmore Press Limited, New Zealand*• Social Work Accreditation and Advisory Board (2017) <i>Social Work Supervision Guidelines</i>, SWAAB*• Tsui Ming-Sum (2005) <i>Social Work Supervision: Contexts and Concepts</i>. London: Sage Publication• Κανδυλάκη, Α. (2008) <i>Η Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία</i>, Τόπος, Αθήνα• Πατρινός, Δ. (2005) <i>Μάνατζμεντ II, Διοίκηση & Εποπτεία Προσωπικού</i>, Αθήνα, Παπαζήση*• Σταθόπουλος, Π. (2012) <i>Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών</i>, Παπαζήση, Αθήνα*
Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none">• American Board of Examiners in Clinical Social Work (2004) <i>Clinical Supervision: A Practice Specialty of Clinical Social Work</i>, Position Statement, ABECSSW*• Australian Association of Social Workers (AASW) (2014) <i>Supervision Standards</i>, AASW*• Sullivan, E. & Decker, D. (2005) <i>Αποτελεσματική Ηγεσία και Διοίκηση στις Υπηρεσίες Υγείας</i>, Μ. Γκιούρδας, Αθήνα• Βασιλείου, Αλ.-Αρ. (2013) <i>Ικανότητα Διαχείρισης Συγκρούσεων στο Χώρο Εργασίας</i>, Ένωση Φορέων (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ ΓΣΕΕ, ΙΝΕΜΥ ΕΣΕΕ, ΙΕΚΕΜ ΤΕΕ, ΚΕΚ ΓΣΕΒΕΕ, ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ, ΚΑΕΛΕ ΕΣΕΕ)*• Ζευγαρίδης Σ. - Σταματιάδης Γ. (1997). <i>Διοίκηση και Εποπτεία Προσωπικού</i>, Interbooks , Αθήνα.• Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας, (XXXX) <i>Burnout. Οδηγός πρόληψης του συνδρόμου επαγγελματικής εξουθένωσης στις ψυχιατρικές θεραπευτικές και αποκαταστασιακές δραστηριότητες</i>, Ε.Π.Α.Ψ.Υ., Αθήνα*• Μονάδα Υποστήριξης & Παρακολούθησης «ΨΥΧΑΡΓΩΣ» (2005) <i>Το σύνδρομο Επαγγελματικής Εξουθένωσης στις μονάδες ψυχικής υγείας & ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης Παρεμβάσεις σε Ατομικό και Οργανωσιακό Επίπεδο</i>, Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Ελλάδα*
Άρθρα	<ul style="list-style-type: none">• Belardi, N. (2002) Social work supervision in Germany, <i>European Journal of Social Work</i>, 5(3): 313–318*• Bogo, M. & McKnight, K. (2006) Clinical Supervision in Social Work, <i>The Clinical Supervisor</i>, 24(1-2): 49-67*

- **Busse, St.** (2009) Supervision between critical reflection and practical action, *Journal of Social Work Practice*, 23(2): 159-173*
- **Egan, R., Maidment, J. and Connolly, M.** (2016) Who Is Watching Whom? Surveillance in Australian Social Work Supervision, *British Journal of Social Work*, 46: 1617–1635*
- **Gazzola, N., De Stefano, J., Thériault, A. & Audet T. Cr.** (2013) Learning to Be Supervisors: A Qualitative Investigation of Difficulties Experienced by Supervisors-in-Training, *The Clinical Supervisor*, 32(1):15-39*
- **Gojocar, St.** (2010) Appreciative supervision in social work. New opportunities for changing the social work practice, *Revista de cercetare si interventie sociala*, 29: 72-91*
- **Goodyear, K. R.** (2014) Supervision As Pedagogy: Attending to Its Essential Instructional and Learning Processes, *The Clinical Supervisor*, 33(1): 82-99*
- **Hensley, H. P.** (2003) The Value of Supervision, *The Clinical Supervisor*, Vol. 21(1):97-110*
- **Houston St.** (2015) Reflective Practice A Model for Supervision and Practice in Social Work, Northern Ireland Social Care Council*
- **Kadushin, A.** (1993) Social Work Supervision, *The Clinical Supervisor*, 10(2): 9-27*
- **Kadushin, A.** (1992) Social Work Supervision: An Updated Survey, in *The Clinical Supervisor*, 10(2)*
- **Lloyd, C., King, R. & Chenoweth, L.** (2002) Social work, stress and burnout: A review, *Journal of Mental Health*, 11(3): 255-265*
- **Lusk, M., Terrazasb, S. and Salcidoc, R.** (2017) Critical Cultural Competence in Social Work Supervision, *HUMAN SERVICE ORGANIZATIONS: MANAGEMENT, LEADERSHIP & GOVERNANCE*, 41(5): 464-476*
- **Noble, C and Irwin, J.** (2009) Social Work Supervision. An Exploration of the Current Challenges in a Rapidly Changing Social, Economic and Political Environment, *Journal of Social Work*, 9(3): 345–358*
- **O'Donoghue, K.** (2015) Issues and challenges facing social work supervision in the twenty-first century, *China Journal of Social Work*, 8(2):136-149*
- **O'Donoghue, K.** (XXXX) *Uniprofessional, Multiprofessional, Field of Practice, Discipline: Social Workers and cross-disciplinary supervision*, (<https://www.geocities.ws/kieranodsw/crossdisciplinarysup.PDF>)*
- **Schwartz, H. R., Tiamiyu, F. M. & Dwyer, J. D.** (2007) Social Worker Hope and Perceived Burnout, *Administration in Social Work*, 31(4): 103-119*
- **Shapiro, Hoenk, C.** (1989) Burnout in Social Work Field Instructors, *The Clinical Supervisor*, 6(3-4):237-248*
- **Siebert, Clay, D.** (2006) Personal and Occupational Factors in Burnout Among Practicing Social Workers, *Journal of Social Service Research*, 32(2): 25-44*
- **Tsui Ming-Sum** (2004) Supervision Models in Social Work: From Nature to Culture, *Asian Journal of Counselling*, 11 (1 & 2): 7–55*
- **Tsui Ming-Sum** (1998) In Search of a Comprehensive Model of Social Work Supervision, *The Clinical Supervisor*, 16:(2):181-205*
- **Tsui Ming-Sum** (1997) The Roots of Social Work Supervision, *The Clinical Supervisor*, 15(2): 191-198*
- **Κύρκου, Χ. και Παπαναστασάτος, Γ.** (2016) Επαγγελματική εξουθένωση στο προσωπικό εννέα Ιδρυμάτων 24ωρης φροντίδας ηλικιωμένων της Επαρχίας

	Λευκωσίας, Κοινωνική Εργασία, 121:48-63*
Προγραμματισμένες μαθησιακές δράσεις και μέθοδοι διδασκαλίας:	<ul style="list-style-type: none">▪ Το μάθημα παραδίδεται μέσα από διαλέξεις και συζήτηση▪ Σημειώσεις και συγγράμματα του μαθήματος διανέμονται στους φοιτητές▪ Εκτελούνται εργασίες και ασκήσεις στην αίθουσα▪ Προβάλλονται ηλεκτρονικά βοηθήματα
Μέθοδοι και κριτήρια αξιολόγησης:	Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αξιολόγησης καθορίζονται ως εξής: <ul style="list-style-type: none">• Ενδιάμεση εργασία και παρουσίαση ή γραπτή εξέταση 50%• Τελική εξέταση ή εργασία και παρουσίαση 50% <p>ΣΥΝΟΛΟ 100%</p>
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνικά
Πρακτική Άσκηση:	Όχι